Prvá stolice, jež by byla jinak musila zkoumati obsah a důvody žaloby o obnovu a po provedených důkazech o včasnosti její atd. o přípustnosti její rozhodnouti, má nyní usnesením tímto ruce vázány a musí připustiti přednesení nových okolností a důkazů a to i těch, které žalobkyně už před rozsudkem znala a z jakékoliv příčiny, třeba i z nedbalosti nepřednesla — to vše s vyloučením nejen námitek odpůrcových, jichž by mohl ve sporu o obnovu použíti, nýbrž i opravných prostředků, jež by stranám dle civilního řádu soudního byly příslušely, kdyby byla C. podala žalobu o obnovu. Toto vše zajisté nebylo úmyslem zákonodárcovým. —rcn—

Literatura.

»Právny obzor«. — Vychodí štvrtročne. Predplatné na rok 6 K. — Zodp. redaktor a vydavatel dr. Emil Stodola, Budapešť IV., Ferencz-József Rakpart 26.

S upřímnou radostí podáváme čtenářstvu zprávu o založení tohoto odborného právnického časopisu slovenského, jež znamená samo sebou záslužný čin. Za svrchovaně nepříznivých poměrů politických, za soustavného, i psaným zákonům odporujícího vypuzování jazyka česko-slovenského z úřadů a soudů, ba všeho života veřejného v Uhrách, jest potřebí zajisté veliké odvahy, ale i veliké lásky a skálopevné víry v lepší budoucnost slovenské mluvy, aby uznána a plněna byla potřeba jejího pečlivého pěstění odborného v oboru práva. Případně i dojímavě praví se v úvodě: »Časové okolnosti, povedomie toho, že to už dlho trvať nemôže, aby slovenčina neprišla k platnosti, ktorá jej prislúcha v súdobnictve, verejnej správe a verejnom živote vôbec, tiskajú nám pero do ruky a prinucujú nás ku vynaloženiu našich skromných sil ku pripravovaniu tejto velikej a vzácnej veci. Sme bez názvoslovia, nevieme sa o právnych veciach jeden s druhým v našej materinskej reči shovárať...«

Obsah prvního sešitu je pestrý a pro poznání právních poměrů uherských zajímavý. První stať »Slovenčina pri súdoch« podává stručný a smutně jasný obraz nynějšího stavu: Dle národnostního zákona z r. 1868 mohly strany advokáty nezastoupené (jen tyto) užívati před soudem svého jazyka — ale jen tehdy, byla-li tato řeč v příslušné stolici (kraji) za zápisovou (protokolní) řeč stoličního shromáždění vyhlášena. »Táto podmienka byla ťažko splniteľná, lebo vyžadovalo sa, aby v patričnej stolici aspoň $^1/_5$ stoličných výbornikov toho žiadala. Takých stolic ale, kde by bolo v stol. výbore aspoň $^1/_5$ uvedomelých Slovákov, okrem Turca a Liptova .... nemáme. — Súdcovské pomery smutne illustruje okolnosť, že sa dľa

statistiky uh. v sudcovskom sbore jedon jediný človek nachodil, ktorý so odvážil čo svoju materinskú reč slovenskú označiť.« Vyšší soudy r. 1869 zavedené via facti zavedly výlučně maďarštinu; nový soudní řád z r. 1911 tuto praxi výslovně sankcionoval — ač zakládá se theoreticky na zásadě »plného a rovného slyšení stran před soudem.«

Další stať pojednává o otázce t. zv. uherských sňatků a v následující podává se přehled uherského zákonodárství v r. 1916. Pozoruhodný je zákon o ústředně peněžních ústavů uherských: Stát umožňuje 125milionovým příspěvkem (z toho 100 mil. na zákl. kapitál, 25 mil. na reservu) utvoření peněžní ústředny na autonomním základě. Předseda ústavu je jmenován králem; ve správě jsou 4 delegáti min. financí, přistoupení je nezávazné, revise jen tehdy, vypůjčil-li si ústav něco z ústředny či žádal-li o ni. Při likvidaci některého ústavu smí ústředna ji prováděti, konkurs je pak nepřípustný. Před 1. lednem 1919 nemůže se v Uhrách zříditi nový ústav peněžní, nemá-li alespoň 20 milionů zákl. kapitálu neb nejde-li o družstva úvěrní v rámci ústředen.

Časopis přináší pak některá uh. minist. nařízení, rozhodnutí královské kurie (nejvyš. soudu) a jiné prakt. případy, drobné zprávy a na konec nejdůležitější část obsahu — i pro české právníky nikoliv bezvýznamnou, totiž počátek obsáhlé maďarsko-slovenské terminologie právní. V tomto prvním sešitě probrány písmeny A—E s více než 300 termíny. Již pro tuto terminologii, rovnající se obsažnému a soustavnému slovníčku právnímu, doporučujeme českým soudům a právníkům, aby »Právny Obzor« odebírali: známo, v jaké bezradnosti ocitá se český právník, dostane-li se mu do ruky zhola nesrozumitelného výměru maďarského, jehož překlad si pak musí leckdy s nemalým nákladem času a peněz teprve opatřovati, čehož s touto terminologií po ruce asi v nejčastějších případech už třeba nebude.

I pro jinak žádoucí a prospěšný přehled uherských poměrů právních, stavu zákonodárství a judikatury, jakož i ze všeobecných důvodů kmenové příslušnosti a nutné podpory tohoto velezáslužného podniku doporučujeme nejhojnější odebírání »Právního Obzoru«, přejíce jeho další pouti a působnosti mnoho zdaru!

Nákladem Právnické jednoty Moravské. — Tiskem Ant. Odehnala v Brně.